

СЕКЦІЯ 3. СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

НАПРЯМИ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Липова О. В., магістр

Миколаївський національний аграрний університет

Український аграрний сектор з потенціалом виробництва, що значно перевищує потреби внутрішнього ринку, є ланкою, що на даному етапі може стати локомотивом розвитку національної економіки, дати імпульс інвестиційному, технологічному та соціальному піднесенню у державі [2].

Стратегічний розвиток займає значну роль в будь-якій галузі діяльності. В сільському господарстві правильно розроблена стратегія допоможе підприємству досягти поставленої мети.

Одним із пріоритетних напрямів для підприємств, що займається рослинництвом є розвиток тваринницької бази, адже в Україні майже 66 % утримується господарствами населення і лише 34 % сільськогосподарськими підприємствами. Це є гальмуючим фактором стосовно експорту високоякісного м'яса. Саме тому слід спрямовувати інвестиції на розвиток цієї галузі. Необхідно створювати довготермінові проекти та розвивати галузь комплексно. За 2017 рік експорт живої маси ВРХ зріс, а головними країнами-імпортерами став Єгипет, Азербайджан.

Тваринництво займає чільне місце у виробничій структурі. Адже це виробництво необхідних продуктів харчування, зайнятість населення, сировина для харчової та переробної промисловості. Ця галузь є збитковою, тому більшість аграріїв не зацікавлені в її розвитку. Саме тому тваринництво за останні роки не розвивається.

Проаналізуємо розвиток тваринництва підприємствами в Березанському районі Миколаївської області. Тваринництво Березанського району представлено вирощуванням великої рогатої худоби, свинями, вівцями. Виробництво м'яса у сільськогосподарських підприємствах Березанського району в 2016 році становить 94 тонни.

Питома вага Березанського району у загальній кількості основних видів сільськогосподарських тварин у сільськогосподарських підприємствах по великій рогатій худобі становить 3,2 %, корови 3,7 %.

Стосовно реалізації сільськогосподарських тварин сільськогосподарськими підприємствами Березанського району, було реалізовано 80 тонн продукції, що суттєво менше в порівнянні з іншими районами Миколаївської області.

Розвиток напряму тваринництва для підприємств є доцільним. Так, розвиток тваринницької галузі пов'язують із рослинництвом. Це комплекс, що використовує трудові, земельні, матеріальні ресурси. Зернові культури забезпечують тваринництво також зеленими кормами, силосом, сіном. Саме відходи від зернових являються основним комбікормом для тварин.

Так, відходами від вирощування зернових є солома, яка може слугувати одним із видів кормів для тварин та підстилки. Звичайно для того щоб займатися тваринництвом необхідно мати приміщення для утримання худоби, техніку та обладнання для подрібнення відходів, пресування, склади для їх зберігання.

Утримання тварин дозволить вирішити ряд питань. Це і покращення якості ґрунту, стимулювання більшого урожаю рослинництва та в довготерміновій перспективі збільшення тварин задля реалізації продукції на зовнішньому ринку.

Органічні добрива рослинного та тваринного походження матимуть позитивний ефект на якість ґрунту. Так, добрива забезпечуватимуть живлення рослин; якість ґрунту покращиться, він буде збагачений вітамінним та

мінеральним комплексом, що стимулюватиме подальший розвиток рослинництва; органічні добрива поліпшують структуру ґрунту, його властивості. Для родючості ґрунту використовують не лише гній, а й попіл та компости.

Такий спосіб удобрення років сто назад був одним із найкращих, зараз все частіше можна побачити не раціональне використання органічного добрива, його викидають на звалища, що приносить шкоду загалом екології. Використання попелу та гною має позитивний ефект на землю, так вона вбирає усі мінеральні речовини, що в свою чергу сприятиме фактором більшого виробництва продукції рослинництва.

Завдяки органічній масі гною, він збільшує у ґрунті гумус, що краще впливає на його структуру. Гноївка та сеча при правильному збиранні використовують для виготовлення компостів та підживлення. В свою чергу, компостування, яке відбувається в наслідок розкладання органічних відходів під впливом ґрунтових бактерій, органічні відходи перетворюються в багате гумусом добриво – компост.

Дуже важливим також є стан ґрунтів в Миколаївській області, зокрема у Березанському районі, адже він знаходиться в зоні, де чорноземи є поширеними. У зоні поширення південних чорноземів та темно-каштанових ґрунтів найбільші втрати за останні 15 років спостерігаються в Снігурівському районі (19,5 т/га) та Жовтневому (14 т/га), що в 2-3 рази більше за втрати в Очаківському та Березанському районах (5-9) т/га.

Аналіз змін за останні 20-25 років показує суттєве зменшення вмісту гумусу в орному шарі ґрунтів Миколаївської області за цей час. Середньозважений вміст гумусу (по області) у ІХ турі становить 3 %, тоді як у V турі він складав 3,71 % [1; 3].

Головною із причин, що спричинило деградацію ґрунтів в області є низький вміст органічних добрив та нераціональна структура посівних площ.

Саме тому слід звертати увагу на поліпшення умов ґрунту задля подальшого його використання.

Так, останніми роками вміст гумусу є значно меншим, ніж спостерігалось раніше, коли норма була в межах 8 т/га. Отже органічні добрива несуть собою позитивний ефект як на землю загалом, так мають великий вплив на гумусний шар, підвищують водопроникність та повітропроникність, вносять поживні мінеральні речовини. Вони впливають на розвиток мікроорганізмів в ґрунті, що в свою чергу є корисними для вирощування рослин.

У зв'язку з тим, що ціни зростають, постачання кормів часто мають невідповідні механізми, забезпечення іншими ресурсами не відбувається належним чином, а державна підтримка не є дієвою, а собівартість продукції значно перевищує реалізаційну ціну.

Також однією із проблем є скорочення кормової бази тваринництва через те, що посіви трав значно зменшилися. Існують також проблеми із запровадженням стандартів ЄС щодо утримання тварин.

Займаючись рослинництвом на підприємстві залишаються відходи від промислової переробки сільськогосподарської продукції. Ці відходи можуть служити додатковим кормом для відгодівлі тварин.

Утримання тварин на підприємстві дозволить вирішити ряд питань. Це і покращення якості ґрунту, стимулювання більшого урожаю рослинництва та в довготерміновій перспективі збільшення тварин задля реалізації продукції на зовнішньому ринку. Тобто ми створимо безвідходне виробництво. Органічні добрива рослинного та тваринного походження матимуть позитивний ефект на якість ґрунту.

Органічні добрива мають необхідну базу для вирощування рослин, адже забезпечують культури багатьма корисними мікроелементами. Оптимальним варіантом для аграріїв є поєднання видів добрив між собою.

Також перспективними напрямками інвестування з боку держави є відродження племінної діяльності та розвиток кооперативів у молочному

скотарстві, посилення контролю з боку ветеринарної та санітарної служби, сприяти створенню нових стандартів та дотримання вже існуючих, що в кінцевому результаті сприятиме виходу підприємства на внутрішній та зовнішній ринки з конкурентоспроможною продукцією.

Зона вільної торгівлі з Євросоюзом вимагає від України, аби продукція відповідала стандартам якості та безпеки в ЄС. Коли українські товари відповідатимуть цим вимогам, вони майже автоматично почнуть потрапляти на європейський ринок. Саме тому доцільно звертати свою увагу на розвиток підприємствами не лише рослинництва, а й такого напрямку, як тваринництво.

Інформаційні джерела:

1. Любарцев М., Дичковський Р.Я., Шпорт Н.І., Кравченко К.М., Ганцевська Н.А. Основні параметри родючості ґрунтів Миколаївської області // Вісник аграрної науки Причорномор'я, 2006. - Спеціальний випуск 4(37). Т. 2. - С. 67-77.

2. Стратегія розвитку аграрного сектору економіки (на період до 2020 року) (проект) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.uaan.gov.ua/sites/default/files/strateg_do_2020r.pdf. Назва з екрана.

3. Чорний С.Г., Макарова Г.А., Любарцев В.М., Чорна Т.М. Просторова інтерпретація даних моніторингу вмісту поживних речовин в ґрунтах Миколаївщини // Вісник аграрної науки Причорномор'я, 2008. - Випуск 3(46). - С. 266-273.